

USNESENÍ

(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Ing. Davida Bokra a soudců Mgr. Kateřiny Horákové a JUDr. Ondřeje Kubáta ve věci

navrhovatele: [osobní údaje navrhovatele]
bytem [adresa]
zastoupen advokátem JUDr. [jméno] [příjmení], Ph.D., LL.M., MPA
sídlem [adresa]

za účasti: Moravian Premium Care a. s., IČO 24228869
sídlem [adresa], [PSČ] [obec a číslo]
zastoupená advokátem Mgr. [jméno] [příjmení]
sídlem [adresa]

o vyslovení neplatnosti rozhodnutí jediného akcionáře v působnosti valné hromady ze dne [datum], k odvolání navrhovatele proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 29. září 2020, č. j. 77 Cm 17/2018 – 93,

takto:

Usnesení soudu prvního stupně se zrušuje a věc se vrací soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Městský soud v Praze v záhlaví uvedeným usnesením zamítl návrh na vyslovení neplatnosti rozhodnutí jediného akcionáře v působnosti valné hromady společnosti Moravian Premium Care a. s. /dále též jen, „společnost“ / ze dne [datum] /dále též jen, „rozhodnutí akcionáře“ / (výrok I.), zamítl návrh na určení, že se na rozhodnutí akcionáře hledí, jako by nebylo přijato (výrok II.) a navrhovateli uložil povinnost zaplatit společnosti na náhradě nákladů řízení částku 20 570 Kč (výrok III.).

2. Soud prvního stupně po provedeném dokazování, s ohledem na nesporná tvrzení účastníků řízení a skutečnosti soudu známé z úřední činnosti, dospěl k těmto skutkovým zjištěním:

- společnost vznikla v roce 2012, její základní kapitál ve výši 2 mil. Kč je rozdělen na 100 akcií na jméno o nominální 20 000 Kč /dále jen, „akcie“ /;

- zakladateli společnosti byli JUDr. [jméno] [příjmení], Ph.D., ten upsal 50 akcií, Ing. [jméno] [příjmení], [příjmení], která upsala 50 akcií a Ing. [jméno] [příjmení], [příjmení] [příjmení], ten se nestal akcionářem;

- dne [datum] učinila Ing. [jméno] [příjmení] rozhodnutí jediného akcionáře účastnice v působnosti valné hromady společnosti (rozhodla (i) o změně stanov společnosti, spočívající jednak v navýšení počtu členů představenstva a v nové úpravě jednání za společnost a jednak v založení předkupního práva k akciím ostatních akcionářů, (ii) o odvolání Ing. [jméno] [příjmení], [příjmení] z funkce člena představenstva, (iii) o volbě Ing. [jméno] [příjmení], [příjmení], Ing. [jméno] [příjmení] a MUDr. [jméno] [příjmení] do funkce člena představenstva, (iv) o odvolání navrhovatele, PhDr. [jméno] [příjmení], a Ing. [jméno] [příjmení] z funkce člena dozorčí rady (v) o volbě MUDr. [jméno] [jméno], [jméno] [příjmení], prof. Ing. [jméno] [příjmení], CSc. do funkce člena dozorčí rady), jak vyplývá z notářského zápisu NZ 912/ 2017, sepsaného [datum] JUDr. [jméno] [příjmení], notářkou v [obec];

- podle zmíněného NZ 912/ 2017 Ing. [příjmení] prokázala postavení jediného akcionáře předložením seznamu akcionářů společnosti k 11. prosinci 2017 a předložením 100 ks akcií;
- od [datum] je Ing. [příjmení] jediným akcionářem společnosti, jak vyplývá rovněž ze seznamu akcionářů z téhož dne. Akcie [číslo] až 50 Ing. [příjmení] nabyly [datum] od Ing. [příjmení] (za přítomnosti Mgr. [příjmení] [příjmení], notářky ve [obec], jak se podává z notářského zápisu NZ 572/ 2017, sepsaného [datum]). A akcie [číslo] až 100 nabyly od JUDr. [příjmení] smlouvou ze dne [datum] (s připojeným předávacím protokolem). Na odpovídajících akciích emitovaných [datum] jsou rubopisy Ing. [příjmení] z [datum] a JUDr. [příjmení] z [datum] s jejich vlastnoručními podpisy;
- Ing. [příjmení] uzavřela s navrhovatelem [datum] smlouvu o bezúplatném převodu 25 akcií. Navrhovatel byl zapsán do seznamu akcionářů bylo s ním jako s akcionářem jednáno, jak plyne ze seznamu akcionářů k 13. lednu 2015 (správně k 13. lednu 2016 poznámka odvolacího soudu), e-mailové komunikace z doby od 12. do [datum] a notářského zápisu NZ 18/ 2016, sepsaného [datum] JUDr. [jméno] [příjmení], notářem v [obec] /dále jen, „NZ 18/ 2016“ /;
- Ing. [příjmení] uzavřel s navrhovatelem [datum] smlouvu o převodu 15 akcií za 150 tis. Kč;
- další důkazy navržené navrhovatelem jako např. vypracování znaleckého posudku ke zjištění stáří podpisu Ing. [příjmení] na líci akcie, další dotaz na notáře JUDr. [příjmení] na základě jakého seznamu akcionářů notář osvědčil akcionářskou základnu společnosti a na základě jaké presenční listiny osvědčil usnášeníschopnost valné hromady konané dne [datum], či výslech 3 svědků: JUDr. [příjmení] k událostem v listopadu a prosinci 2017, Mgr. et Mgr. [jméno] [příjmení] k zápisu navrhovatele do listiny akcionářů k valné hromadě konané dne [datum], Mgr. [jméno] [příjmení], advokátní koncipientky, která zajišťovala valnou hromadu [datum] a osobně se jí zúčastnila jako zástupce akcionáře JUDr. [příjmení] - soud prvního stupně pro nadbytečnost neprovedl. Vyšel z toho, že tyto důkazy samy o sobě nejsou relevantní k prokázání vlastnického práva navrhovatele k akciím s ohledem v rozhodnutí dále prezentovaný právní závěr;
- akcie navrhovatel i přes výzvu soudu nepředložil.

3. Na základě těchto skutkových zjištění dospěl soud prvního stupně k těmto právním závěrům:

- akcie je podle § 256 odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb., zákona o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích) /dále jen, „z. o. k.“ /, cenný papír nebo zaknihovaný cenný papír, s nímž jsou spojena práva akcionáře jako společníka akciové společnosti podílet se na řízení této akciové společnosti, na zisku této akciové společnosti a na likvidačním zůstatku při zrušení této akciové společnosti;
- podle § 263 odst. 1 a 3 z. o. k. akcie může mít formu cenného papíru na řad nebo na doručitele, akcie ve formě cenného papíru na řad se označuje jako akcie na jméno;
- podle § 514 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku /dále jen „o. z.“ /, platí, že cenný papír je listina, se kterou je právo spojeno takovým způsobem, že je po vydání cenného papíru nelze bez této listiny uplatnit ani převést;
- tvrdil-li o sobě navrhovatel, že je akcionářem účastnice, měl toto své postavení prokázat předložením akcií opatřených rubopisem v jeho prospěch, neboť vlastnické právo k cennému papíru na řad se podle § 1103 odst. 2 o. z. převádí předáním a rubopisací. To však navrhovatel ani přes výzvu soudu neučinil, ačkoliv by měl mít akcie jako jejich vlastníky ve své dispozici. Je-li postavení akcionáře sporné, nelze je vzhledem k § 514 o. z. prokázat jinak, než předložením akcií. Smlouvami o převodu akcií či výpisem ze seznamu akcionářů navrhovatel prokázal nanejvýš to, na základě jakého nabývacího titulu tyto akcie nabyly, a že byl v tu dobu považován za akcionáře společnosti. Neprokázal, že tyto akcie stále vlastní, to zůstalo jen v rovině jeho tvrzení. Jako vlastníky akcií by je měl mít k dispozici a k výzvě soudu je předložit;

- je tak třeba odlišit obligační a translační účinky převodu vlastnického práva (nález Ústavního soudu ze dne [datum], sp. zn. Pl. ÚS 78/06). Uzavření smlouvy představuje právní důvod (titulus), samotná smlouva převod vlastnického práva nepůsobí, pouze zavazuje zcizitele k tomu, aby vlastnictví věci na nabyvatele dalším úkonem, který je právně uznaným způsobem převodu vlastnictví, převedl. Takže ke smlouvě musí přistoupit ještě právně relevantní způsob nabytí (modus), jenž je odvislý od povahy předmětu převodu. Modem v případě akcií na řad je rubopis, který má pro dalšího nabyvatele i funkci legitimační, jeho prostřednictvím akcionář navenek deklaruje, že je oprávněným příslušné akcie;

- navrhovatel nikdy netvrdil, že by mu akcie na jméno byly předány a na něj rubopisovány. Proto soudu nezbylo než uzavřít, že není akcionářem společnosti. Naopak Ing. [příjmení] předložením akcií prokázala své postavení jediného akcionáře společnosti;

- s výjimkou usnesení valné hromady o odvolání navrhovatele z funkce člena dozorčí rady navrhovateli dle § 428 odst. 1 a 2 z. o. k. nesvědčí aktivní legitimize k podání návrhu na vyslovení neplatnosti rozhodnutí akcionáře;

- odvolaný člen dozorčí rady je oprávněn domáhat se určení neplatnosti rozhodnutí, kterým byl z této funkce odvolán. Jde totiž o osobu, která má právní zájem na určení neplatnosti takového rozhodnutí (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. listopadu 2016, sp. zn. 29 Cdo 5352/2015). Navrhovatel byl z funkce člena dozorčí rady odvolán jediným akcionářem v souladu s § 421 odst. 2 písm. f) z. o. k. a článkem A) 1 písm. d) stanov společnosti. Ani není dán rozpor s dobrými mravy;

- rozhodnutí akcionáře není ani zdánlivé, neboť není dán žádný z důvodů uvedených v § 45 odst. 1 a 2 z. o. k. ve spojení s § 245 o. z.;

- návrh není důvodný.

4. Výrok o nákladech řízení soud prvního stupně odůvodnil s odkazem na § 142 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu /dále jen „o. s. ř.“ / a na příslušná ustanovení vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), úspěchem společnosti v řízení. Společnosti tak náleží náhrada odměny advokáta za 5 úkonů právní služby po 3 100 Kč, náhrada 5 režijních paušálů po 300 Kč, náhrada 21% DPH ve výši 3 500 Kč; celkem 20 570 Kč.

5. Proti usnesení soudu prvního stupně podal navrhovatel odvolání, navrhuje, aby odvolací soud napadené usnesení změnil tak, že se návrhu v plném rozsahu vyhovuje, a aby nově rozhodl o náhradě nákladů řízení.

6. V odvolání navrhovatel soudu prvního stupně vytýká nesprávné právní posouzení věci i neúplné zjištění skutkového stavu, neboť soud neprovedl navržené důkazy potřebné k prokázání rozhodných skutečností (§ 205 odst. 2 písm. d/ o. s. ř.).

7. Odvolatel, vědom si dvoufázovosti nabývání vlastnického práva k akciím na jméno, poukazuje na již dříve opakovaně tvrzenou skutečnost, že v posuzovaném případě existovaly velmi specifické skutkové a právní okolnosti, pro které navrhovatel listinnými akciemi nikdy nedisponoval, a proto je nemohl soudu předložit. K těmto tvrzeným skutečnostem soud prvního stupně nepřihlédl. Odvolatel a Ing. Ruzsová jsou bývalými partnery a mají společného potomka. Dne [datum] odvolatel uzavřel s Ing. Ruzsovou (tehdy 50% akcionářkou a zároveň předsedkyní představenstva společnosti) smlouvu o bezúplatném převodu 25 ks akcií /dále jen „smlouva o bezúplatném převodu“ /, jejíž platné uzavření soud prvního stupně uznal za prokázané. Navrhovatel, jakožto právní laik, v té době plně důvěřoval Ing. Ruzsové, že faktické předání akcií není třeba, a že vlastnictví akcií navrhovatele plně vyplývá z čl. II. odst. 2 smlouvy o převodu. Od vzniku společnosti v roce 2012 nebyly až do roku 2017 listinné akcie vydány, tudíž ke dni [datum] (kdy se konala valná hromada společnosti, na níž byl navrhovatel jakožto jeden ze tří akcionářů

přítomen) se akciemi nemohl prezentovat žádný z akcionářů a jejich účast na společnosti byla veřejně potvrzovaná výlučně zápisem do seznamu akcionářů. Vše fungovalo do jisté doby na bázi naprosté důvěry. K prokázání tvrzených skutečností navrhovatel navrhl důkaz svědeckými výslechy dalšího akcionáře JUDr. [příjmení] a členky představenstva v rozhodné době Mgr. [příjmení], nicméně soud prvního stupně tyto důkazy pro nadbytečnost neprovedl. V souladu s čl. 3 odst. 8 stanov došlo posléze k zápisu navrhovatele s takto darovanými akciemi [číslo] – 25 do seznamu akcionářů, čímž došlo k nastoupení právních účinků převodu akcií na navrhovatele i k posílení dobré víry navrhovatele, že jej společnost považuje za akcionáře. K tomu odvolatel odkazuje na seznam akcionářů ze dne [datum]. Skutečnost, že společnost s navrhovatelem jednala jako s jejím akcionářem, je potvrzena notářským zápisem NZ 18/ 2016, prezenční listinou akcionářů ze dne [datum] podepsanou Ing. Ruzsovou a emailovou korespondencí s notářskou kanceláří ze dne [datum]. Ze strany společnosti až do [datum] nedošlo k jakémukoli zpochybnění vlastnického práva navrhovatele k akciím. O to více pak byl navrhovatel překvapen řešeným rozhodnutím Ing. [příjmení] jako jediné akcionářky.

8. Odvolatel je přesvědčen, že dostatečně tvrdil a včas označil důkazy k tomu, že jeho dobrá víra v jeho vlastnické právo k akciím [číslo] je dána, a že Ing. Ruzsová zneužila svého předchozího protiprávního jednání, které spočívalo v absenci emise listinných akcií, k níž došlo až v roce 2017, a bez vědomí navrhovatele byly jím vlastněné akcie převedeny na Ing. [příjmení]. I k tomu odvolatel řádně a včas označil důkaz znaleckým posudkem k zjištění stáří podpisu na líci akcií. Ten však soud prvního stupně rovněž neprovedl.

9. Podle odvolatele si soud prvního stupně ve svých klíčových závěrech zásadně protirečí, když sice dospívá k závěru, že z předložené darovací smlouvy, zápisu seznamu akcionářů a notářského zápisu navrhovatel prokázal, že předmětné akcie nabyly, avšak následně pak své závěry zpochybňuje závěrem, že navrhovatel akciemi fyzicky nedisponuje, a tudíž mu vlastnické právo k akciím nesvědčí, neboť svědčí toliko Ing. [příjmení], která všechny listinné akcie soudu předložila. Soud prvního stupně nesprávně posoudil důkazní břemeno navrhovatele, popřípadě měl břemeno obrátit a zatížit společnost povinností prokázat, že po 14. lednu 2016 navrhovatel předmětné akcie převedl a přestal být akcionářem. K tomu navrhovatel označil důkazy, z nichž minimálně nepřímo mohla být tato tvrzení prokázána. Soud prvního stupně nedal navrhovateli příležitost svá tvrzení prokázat, když jeho doplňující důkazní návrhy neakceptoval. Důsledkem je nespravedlivé rozhodnutí, popření práv navrhovatele a formální legitimizace vědomě nepoctivého a protiprávního jednání společnosti, potažmo Ing. Ruzsové.

10. Účastnice ve vyjádření k odvolání navrhla potvrzení napadeného usnesení.

11. Účastnice je přesvědčena, že soud prvního stupně náležitě a zcela dostatečně zjistil skutkový stav a s argumentací odvolatele nesouhlasí. Účastnice v souladu s dosavadní argumentací zdůrazňuje, že navrhovatel v řízení ani netvrdil ani neprokázal, že by mu v minulosti byly akcie společnosti předány, a že by na něj byly skutečně rubopisovány. Ze samotného textu akcií vyplývá, že od okamžiku emise akcií, k níž došlo po založení společnosti, nebyly tyto akcie na odvolatele nikdy rubopisovány. Protože odvolatel nesplnil podmínku rubopisace podle kogentních úpravy v § 269 z. o. k. a § 1103 odst. 2 o. z., nikdy se akcionářem společnosti nestal. Odvolatelem rozsáhlý popis okolností nastalých v období před vydáním návrhem napadeného rozhodnutí jediné akcionářky je tudíž zcela bezpředmětný. Soud prvního stupně rozhodl správně, když dospěl k závěru, že důkazní břemeno k prokázání vlastnictví akcií nese navrhovatel, a že je neunesl, neboť neprokázal, že byl k 11. prosinci 2017 akcionářem společnosti. Naopak to byla právě účastnice, která svá tvrzení doložila a předložila soudu kopie všech akcií a originály soudem vyžádaných akcií. Jedinou akcionářkou společnosti je Ing. [příjmení].

12. Odvolací soud přezkoumal usnesení soudu prvního stupně a též řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212a o. s. ř.), a dospěl k závěru, že odvolání je důvodné.

13. Odvolateli lze přisvědčit v tom, že se soud prvního stupně v první řadě nevypořádal dostatečně s jeho stěžejními tvrzeními, čímž zatížil řízení vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

14. Soudu prvního stupně lze v obecné rovině přisvědčit, že podle kogentních úpravy v § 269 z. o. k. a § 1103 odst. 2 o. z. se vlastnické právo k cennému papíru na řad převádí předáním a rubopisací. Ovšem v daném případě bylo na místě se zabývat tvrzením odvolatele, že akcie společnosti byly emitovány nejdříve v roce 2017, a že navrhovatel své akcie, které měl nabýt na základě smlouvy o bezúplatném převodu od své v té době partnerky [příjmení] [jméno], nikdy v listinné podobě neobdržel. Navrhovatel tvrdil, že žádný z akcionářů společnosti do roku 2017 listinnými akciemi nedisponoval, a že jejich účast na společnosti byla dokládána zápisem do seznamu akcionářů. Ke svým tvrzením navrhovatel navrhl (mimo jiné) svědecké výpovědi dalšího akcionáře JUDr. [příjmení] a členky představenstva v rozhodné době Mgr. [příjmení] a znalecký posudek k zjištění stárky podpisu na líci akcií. Soud prvního stupně na tvrzení odvolatele nedbal a důkazní návrhy jako nadbytečné neakceptoval.

15. Stejně tak se soud prvního stupně dostatečně nevypořádal s navrhovatelem tvrzenou skutečností, že společnost navrhovatele za akcionáře považovala přinejmenším k 13. lednu 2016, což navrhovatel prokazoval mimo jiné zápisem z valné hromady společnosti a presenční listinou akcionářů. Tvrdil-li navrhovatel, že byl akcionářem společnosti též k 13. lednu 2016, že společnost v té době ještě nevydala listinné akcie, a že jeho vlastnictví akcií bylo prokazováno výlučně seznamem akcionářů, a že své akcie na Ing. [příjmení] nikdy nepřevedl, pak je přinejmenším předčasný závěr soudu prvního stupně, že vlastnictví akcií byl navrhovatel povinen prokázat toliko jejich předložením, což neučinil. Odvolací soud v této souvislosti podotýká, že pro případ, že by bylo skutečně prokázáno tvrzení odvolatele o emisi akcií až v průběhu roku 2017, přestože byl jejich emisní kurs zcela splacen, bylo by třeba zvážit aplikaci úpravy převodu nevydaných akcií v § 256 a navazujících ustanoveních z. o. k .

16. S ohledem na shora uvedené skutečnosti odvolací soud podle § 219a odst. 1 písm. a) a § 221 odst. 1 písm. a) o. s. ř. odvoláním napadené usnesení zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení za současné aplikace § 214 odst. 2 písm. d) o. s. ř.

17. V dalším řízení soud prvního stupně věc znovu projedná, vypořádá se řádně s tvrzeními navrhovatele i jeho důkazními návrhy, případně sám provede i další důkazy potřebné ke zjištění skutkového stavu, věc znovu právně posoudí (včetně zvážení toho, v jakém časovém znění příslušná ustanovení zákona na projednávanou věc dopadají).

18. Podle § 226 odst. 1 o. s. ř. je právní názor odvolacího soudu pro soud prvního stupně závazný.

19. O nákladech odvolacího řízení rozhodne soud prvního stupně v novém rozhodnutí o věci (§ 224 odst. 3 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné.

Praha 6. prosince 2021

Mgr., Ing. David Bokr
předseda senátu